

Prijetnje, rizici i moguća rješenja

Ovaj dokument donosi popis najznačajnijih rizika vezanih uz odobrenje statusa i postupak praćenja ovlaštenog gospodarskog subjekta te istovremeno donosi popis mogućih načina držanja tih rizika pod kontrolom. Moguća rješenja predložena za jedan pokazatelj mogu se primijeniti na više utvrđenih područja rizika. Predloženi popis nije sveobuhvatan ni konačan.

Upitnik za samoprocjenu kojeg ispunjavaju gospodarski subjekti na samom početku postupka prijave, nastoji prikazati tekuće stanje njihovog poslovanja i postupanja, kao i njihove relevantnosti za odobrenje statusa ovlaštenog gospodarskog subjekta. Dokument pod naslovom 'Prijetnje, rizici i moguća rješenja' namijenjen je i carinskim tijelima i gospodarskim subjektima, a namjena mu je olakšati naknadnu kontrolu i provjeru, kako bi se osigurala usklađenost s mjerilima za stjecanje statusa ovlaštenog gospodarskog subjekta usklađivanjem pribavljenih podataka u Upitniku za samoprocjenu (SAQ) i utvrđenih područja rizika i mogućih rješenja.

1. Evidencija o usklađenosti (Odjeljak 2, SAQ)

Mjerilo: Odgovarajuća evidencija o usklađenosti s carinskim zahtjevima (članak 14.h, UPCZZ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Usklađenost s carinskim zahtjevima	Postupanje koje nije u skladu s carinskim zahtjevima s obzirom na: - ispunjavanje carinskih deklaracija, uključujući neispravno razvrstavanje, određivanje vrijednosti, podrijetlo, - korištenje carinskog postupka, - primjenu mjera vezanih uz zabrane i ograničenja, trgovinsku politiku, - unos robe u carinsko područje Zajednice itd. Ako je u prošlosti došlo do postupanja koje nije bilo u skladu s carinskim zahtjevima, povećava se vjerojatnost zanemarivanja/kršenja pravila i propisa u budućnosti. Nedovoljna svijest o kršenjima carinskih zahtjeva.	- aktivna politika usklađenosti koju provodi gospodarski subjekt; - prednost imaju pismene upute s obzirom na odgovornosti za obavljanje provjera točnosti, potpunosti i redoslijeda transakcija i otkrivanje nepravilnosti/grešaka, uključujući sumnju na kriminalne aktivnosti, carinskim tijelima; - postupci istraživanja uočenih grešaka i izvješćivanja o njima te postupci ocjenjivanja i poboljšavanja postupaka; - treba jasno odrediti nadležnu/odgovornu osobu uključenu u poslovanje te uvesti sustave za slučajeve godišnjih odmora ili drugih vrsta odsutnosti; - provedba unutarnjih mjera usklađenosti; korištenje sredstava za naknadnu kontrolu s ciljem testiranja/osiguravanja pravilne primjene postupaka; - interni napuci i programi izobrazbe kojima se osigurava upoznatost osoblja s carinskim zahtjevima.	SAQ - 2.1

2. Računovodstveni i logistički sustav podnositelja zahtjeva (Odjeljak 3, SAQ)

Mjerilo: Zadovoljavajući sustav upravljanja poslovnom i, po potrebi, prijevoznom dokumentacijom, čime se omogućuje provedba odgovarajućeg carinskog nadzora (članak 14.i, UPCZZ)

2.1. Računovodstveni sustav (Pododjeljak 3.2, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Računalno okruženje Integrirani računovodstveni sustav	Rizik neusklađenosti računovodstvenog sustava s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima koja se primjenjuju u predmetnoj državi članici. Neispravan i/ili nepotpun zapis o transakcijama u računovodstvenom sustavu. Neusklađenost zaliha robe i računovodstvene evidencije. Nedovoljno razdvajanje dužnosti među funkcijama. Nepostojanje fizičkog ili elektroničkog pristupa carinskoj te, po potrebi, prijevoznoj dokumentaciji; Onemogućavanje provedbe kontrole. Nemogućnost pravovremene provedbe kontrole zbog načina na koji je strukturiran računovodstveni sustav podnositelja zahtjeva. Složeni sustav upravljanja nudi mogućnosti prikrivanja nezakonitih transakcija.	- razdvajanje odgovornosti među funkcijama treba ispitati u bliskoj korelaciji s veličinom podnositelja zahtjeva. Primjerice, mikrotvrtka koja se bavi cestovnim prijevozom s manjom količinom svakodnevnih operacija: pakiranje, rukovanje, ukrcaj/iskrcaj robe može se povjeriti vozaču kamiona. Primitak robe, upis robe u administrativni sustav i plaćanje/primitak računa treba, međutim, povjeriti drugoj osobi; - uvođenje sustava upozorenja koji otkriva sumnjive transakcije; - razvoj sučelja između softvera za carinjenje i računovodstvenog softvera kako bi se izbjegle greške u tipkanju; - uvođenje planiranja sredstava tvrtke (ERP); - razvoj obuke i sastavljanje uputa za korištenje softvera.	SAQ - 3.2 ISO 9001:2001, odjeljak 6.3

2.2. Dnevnik događaja (Pododjeljak 3.1, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Dnevnik događaja	Nepostojanje odgovarajućeg dnevnika događaja utječe na učinkovitost i djelotvornost carinskog nadzora temeljenog na naknadnoj kontroli. Nepostojanje kontrole nad sigurnošću sustava i nad pristupom sustavu.	- savjetovanje s carinskim tijelima prije uvođenja novih carinskih računovodstvenih sustava, kako bi se osigurala njihova kompatibilnost s carinskim zahtjevima; - provjera i postojanje dnevnika događaja u fazi prije naknadne kontrole.	SAQ 3.1 ISO 9001:2001, odjeljak 6.3

2.3. Logistički sustav koji razlikuje robu Zajednice od robe koja nema status robe Zajednice

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Mješavina robe Zajednice i robe koja nema status robe Zajednice	Nepostojanje logističkog sustava koji razlikuje Zajednice od robe koja nema status Zajednice. Zamjena robe koja nema status robe Zajednice	- postupci unutarnje kontrole - provjera cjelovitosti unosa podataka	

2.4. Sustav unutarnje kontrole (Pododjeljak 3.3, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Postupci unutarnje kontrole	Podnositelj zahtjeva neadekvatno kontrolira poslovne procese . Nikakvi/slabi postupci unutarnje kontrole omogućuju prijevaru, neovlaštene ili nezakonite aktivnosti. Neispravna i/ili nepotpuna evidencija transakcija u računovodstvenom sustavu. Neispravni i/ili nepotpuni podaci na carinskim deklaracijama i drugim izjavama predanima carini.	- imenovati osobu odgovornu za kakvoću, nadležnu za postupke i unutarnju kontrolu tvrtke; - u potpunosti upoznati svakog načelnika odjela s unutarnjim kontrolama vlastitog odjela; - zabilježiti datume unutarnjih kontrola ili revizija i ispraviti utvrđene slabosti putem korektivnih radnji; - obavijestiti carinska tijela u slučaju otkrivanja prijave, neovlaštenih ili nezakonitih aktivnosti; - učiniti odgovarajuće postupke unutarnje kontrole dostupnima odgovarajućem osoblju; - kreirati mapu/datoteku u kojoj je svaka vrsta robe povezana s vlastitim pripadajućim carinskim podacima (tarifna oznaka, stopa carine, podrijetlo i carinski postupak); - imenovati odgovornu osobu za upravljanje i ažuriranje primjenjivih carinskih propisa (popis uredaba), tj. ažuriranje podataka u softveru za planiranje sredstava tvrtke (ERP), carinjenje ili računovodstvo.	SAQ 3.3 ISO 9001:2001, , odjeljci 5.5, 6.3, 7.4, 7.5, 8.2, 8.5

2.5. Tijek robe (Pododjeljak 3.4, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Općenito	Nepostojanje kontrole nad kretanjem zaliha omogućuje dodavanje opasne i/ili s terorizmom povezane robe u zalihe, kao i uzimanje robe sa zaliha bez odgovarajuće evidencije.	- evidencija kretanja zaliha robe; - redovito usklađivanje zaliha robe; - sustavi za istraživanje nepodudarnosti u zalihama robe; - mogućnost prepoznavanja u informatičkom sustavu robe koja je ocarinjena ili koja još uvijek podliježe trošarinama i porezima.	SAQ - 3.4 ISO 9001:2001, odjeljak 6.3
Dolazni tijek robe	Neusklađenost naručene robe, preuzete robe i unosa u računovodstvenoj evidenciji.	- evidencija dolazne robe; - usklađivanje narudžbenica i preuzete robe; - sustavi za vraćanje/odbijanje robe, za računovodstvenu obradu i izvješćivanje o prekomjernim i djelomičnim pošiljkama te utvrđivanje i ispravljanje neispravnih unosa u evidenciji zaliha robe; - formalizacija postupaka uvoza; - redovito obavljanje popisa robe; - obavljanje preciznih provjera dosljednosti unosa/iznosa robe; - sigurna područja za skladištenje robe kako bi se spriječila zamjena robe.	
Skladištenje	Nepostojanje kontrole nad kretanjem robe.	- jasna dodjela mjesta za skladištenje; - redoviti postupci popisa robe; - sigurna područja za skladištenje robe kako bi se spriječila zamjena robe.	SAQ - 3.4 ISO 9001:2001, odjeljak 6.3
Proizvodnja	Nepostojanje kontrole nad robom korištenom u proizvodnom postupku.	- nadzor i upravljačka kontrola nad stopom prinosa; - kontrola varijacija, otpada, nusproizvoda i gubitaka; - sigurna skladišta kako bi se spriječila zamjena robe.	SAQ - 3.4 ISO 9001:2001, odjeljak 6.3
Izlazni tijek robe Isporuka iz skladišta te slanje i prijenos robe	Neusklađenost između evidencije zaliha robe i unosa u računovodstvenoj evidenciji.	- imenovanje osoba za postupak odobravanja/nadzora prodaje/puštanja robe; - formalizacija postupaka pri izvozu; - obavljanje provjera prije puštanja robe kako bi se usporedio nalog za puštanje robe s robom predviđenom za ukrcaj; - sustavi za rad s nepravilnostima, djelomičnim pošiljkama i varijacijama; - standardni postupci za rad s vraćenom robom – provjera i evidentiranje; - provjera razduženja deklaracije u slučaju carinskih postupaka s gospodarskim učinkom.	SAQ - 3.4 ISO 9001:2001, odjeljci 6.3, 7.1

2.6. Uobičajeni carinski postupci (Pododjeljak 3.5, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Općenito	Neprikladno korištenje uobičajenih postupaka. Nepotpune i neispravne carinske deklaracije te nepotpuni i neispravni podaci o drugim carinskim aktivnostima. Korištenje neispravnih ili zastarjelih trajnih podataka, poput brojeva artikala i tarifnih oznaka: - Neispravno razvrstavanje robe - Neispravna tarifna oznaka - Neispravna carinska vrijednost. Nepostojanje uobičajenih postupaka za obavještanje carinskih tijela o utvrđenim nepravilnostima u skladu s carinskim zahtjevima.	- uvođenje formalnih postupaka za vođenje/praćenje svih carinskih aktivnosti i formalizaciju određenih klijenata (razvrstavanje robe, podrijetla, vrijednosti, itd.). Ovi postupci su predviđeni za osiguravanje kontinuiteta carinskog odjela u slučaju odsustva dodijeljenog osoblja; - korištenje obvezujućeg mišljenja o razvrstavanju robe u carinsku tarifu (BTI) kojim su definirana davanja i porezi na uvoz te važeći propisi (sanitarne i tehničke mjere, mjere trgovinske politike, itd.); - korištenje obvezujućeg mišljenja o podrijetlu robe (BOI) kojim se pruža savjet nadležne uprave o: • podrijetlu proizvoda koji se želi uvesti ili izvesti, posebno kada se razne faze proizvodnje odvijaju u različitim zemljama; • o tome treba li ili ne primijeniti povlašteni tretman temeljem konvencije ili međunarodnog sporazuma; - uspostava formalnih postupaka za utvrđivanje i izjavljivanje carinske vrijednosti (metoda određivanja vrijednosti, izračun, polja na deklaraciji koja treba ispuniti i isprave koje treba priložiti); - primjena postupaka obavještanja carinskih tijela o svim nepravilnostima.	SAQ - 3.5 ISO 9001:2001, odjeljak 6.2.2
Zastupanje posredstvom trećih strana	Nepostojanje kontrole	- provedba uobičajenih postupaka za provjeru rada trećih strana (npr. vezano uz carinske deklaracije) i uočavanje nepravilnosti ili kršenja od strane zastupnika. Nije dovoljno u potpunosti se osloniti na vanjske usluge; - provjera stručnosti zastupnika; - je li odgovornost za ispunjavanje carinske deklaracije izdvojena aktivnost: • posebne ugovorne odredbe za kontrolu carinskih podataka • poseban postupak za prijenos podataka koji su nužni da bi deklarant odredio tarifu (tj. tehničke specifikacije robe, uzorci, itd.) - u slučaju eksternaliziranog upravljanja carinom, izdvajanje aktivnosti može se povjeriti deklarantu koji je stekao status ovlaštenog izvoznika (jamstvo dobrog poznavanja pravila o podrijetlu); - provedba formalnih postupaka unutarnje kontrole u cilju potvrde točnosti korištenih carinskih podataka.	

Dozvole za uvoz i/ili izvoz povezane s mjerama trgovinske politike ili s trgovinom poljoprivrednim proizvodima	Neprikladno korištenje robe	- standardni postupci za evidentiranje dozvola; - redovite unutarnje kontrole valjanosti dozvola i upisa; - razdvajanje dužnosti upisa i unutarnje kontrole; - standardi za izvještavanje o nepravilnostima; - postupci kojima se osigurava da je korištenje robe u skladu s odobrenjem.	

2.7. Postupci vezani za izradu sigurnosnih kopija, povrat podataka, rezervni postupak, pohranjivanje (Pododjeljak 3.6, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Zahtjevi za vođenje evidencije/ pohranjivanje	Nemogućnost pravovremene provedbe naknadne kontrole zbog gubitka ili lošeg pohranjivanja podataka. Nepostojanje uobičajenih postupaka stvaranja sigurnosnih kopija. Nepostojanje zadovoljavajućih postupaka za pohranjivanje dokumentacije i podataka podnositelja zahtjeva. Namjerno uništavanje ili gubitak značajnih podataka	- predočenje certifikata ISO 27001 dokazuje visok standard IT sigurnosti; - postupci za stvaranje sigurnosnih kopija, obnavljanje i zaštitu podataka protiv oštećenja ili gubitka; - planovi za nepredviđene okolnosti u slučaju poremećaja u radu/pada sustava; - postupci za ispitivanje postupaka kreiranja sigurnosnih kopija/obnavljanja podataka; - pohranjivanje carinskih arhiva i komercijalnih isprava na sigurnim mjestima; - postojanje klasifikacijske sheme; - pridržavanje zakonskih rokova kod arhiviranja.	ISO 9001:2001, odjeljak 6.3 ISO 17799:2005 ISO 27001:2005 ISO norme za standarde u području IT sigurnosti

2.8 Informacijska sigurnost – zaštita informatičkih sustava (Pododjeljak 3.7, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Općenito	Neovlašten pristup i/ili ometanje informatičkih sustava/i ili programa gospodarskog subjekta.	- Politika, postupci i standardi sigurnosti IT-a moraju biti uvedeni i raspoloživi osoblju; - predočenje certifikata ISO 27001 dokazuje visok standard IT sigurnosti; - politika informacijske sigurnosti; - službenik za informacijsku sigurnost;	SAQ - 3.7 ISO 17799:2005 ISO 27001:2005

		- ocjena informacijske sigurnosti ili definiranje pitanja vezanih za IT rizik; - postupci za odobravanje/povlačenje prava pristupa ovlaštenim osobama; - ako je potrebno, korištenje računalnih programa za enkripciju; - vatrozidi; - antivirusna zaštita; - zaštita lozinke; - provjera mogućnosti neovlaštenog pristupa; - ograničavanje pristupa ovlaštenih osoba poslužiteljskim sobama; - provjera upada u sustav u redovitim razmacima; - uvođenje postupaka u slučaju incidenata.	
Općenito	Namjerno uništavanje ili gubitak značajnih podataka.	- plan za nepredviđene okolnosti u slučaju gubitka podataka; - uobičajeni postupci stvaranja sigurnosnih kopija u slučaju poremećaja u radu/pada sustava; - postupci ukidanja prava pristupa.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A 3.3 ISO 27001:2005

2.9 Informacijska sigurnost – sigurnost dokumentacije (Pododjeljak 3.8, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Općenito	Zloupotreba informacijskog sustava gospodarskog subjekta s ciljem ugrožavanja lanca nabave. Namjerno uništavanje ili gubitak značajnih podataka.	- predočenje certifikata ISO 27001 dokazuje visok standard IT sigurnosti; - postupci za ovlašteni pristup dokumentima; - evidentiranje i sigurno pohranjivanje dokumenata; - postupci za rad s incidentima i za ispravljanje pogrešaka; - dokumentiranje i stvaranje sigurnosnih kopija dokumenata, uključujući skeniranje; - plan za nepredviđene okolnosti za rješavanje gubitka podataka; - ako je potrebno, mogućnost korištenja računalnih programa za enkripciju; - trgovački zastupnici moraju biti upoznati s mjerama sigurnosti tijekom putovanja (nikad ne konzultirati osjetljive dokumente u prijevozu); - uspostava razine pristupa strateškim podacima u skladu s različitim kategorijama osoblja; - s odbačenim računalima postupati na siguran način; - sporazumi s poslovnim partnerima za zaštitu/korištenje dokumentacije.	SAQ - 3.8 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A 4.2 ISO 17799:2005 ISO 27001:2005
Zahtjevi za zaštitu i sigurnost postavljeni drugima	Zloupotreba informacijskog sustava gospodarskog subjekta s ciljem ugrožavanja lanca nabave. Namjerno uništavanje ili gubitak značajnih podataka.	- zahtjevi za zaštitu podataka uključeni u ugovore; - postupci kontrole i revizije zahtjeva u ugovorima.	

3. Financijska solventnost (Odjeljak 4, SAQ)

Mjerilo: Dokazana financijska solventnost (Članak 14.j, UPCZZ)

3.1. Dokazana solventnost

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Nesolventnost/neispunjenje financijskih obveza	Financijska ranjivost koja može dovesti do neusklađenog postupanja u budućnosti.	- ispitati ravnotežu i financijska kretanja podnositelja zahtjeva radi analize platežne sposobnosti podnositelja za plaćanje svojih zakonitih dugovanja. U većini slučajeva, banka podnositelja moći će izvijestiti o financijskoj solventnosti podnositelja; - uvesti unutarnje postupke nadzora za sprečavanje financijskih prijetnji.	

4. Zahtjevi vezani za zaštitu i sigurnost (Odjeljak 5, SAQ)

Mjerilo: Odgovarajući standardi zaštite i sigurnosti (Članak 14.k (1), UPCZZ)

4.1 Procjena sigurnosti koju provodi gospodarski subjekt (samoprocjena)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Samoprocjena	Nedovoljna upoznatost sa zaštitom i sigurnošću u svim relevantnim odjelima tvrtke	- vrši se samoprocjena rizika i prijetnji te njihovo redovito ocjenjivanje/ažuriranje i dokumentiranje; - treba precizno odrediti rizike za zaštitu i sigurnost koji proizlaze iz djelatnosti tvrtke; - treba ocijeniti rizike vezane uz zaštitu i sigurnost (postotak vjerojatnosti ili stupanj rizika: nizak/srednji/visok); - treba osigurati pokrivenost svih relevantnih rizika obuhvaćenih preventivnim i/ili korektivnim mjerama.	SAQ - 5.1.1 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.4.2 ISPS Pravilnik
Unutarnja organizacija	Neadekvatna koordinacija zaštite i sigurnosti unutar tvrtke podnositelja zahtjeva.	- imenovanje odgovorne osobe nadležne za koordinaciju i provedbu odgovarajućih sigurnosnih mjera u svim relevantnim odjelima tvrtke; - uvođenje formalnih postupaka za upravljanje/praćenje svih logističkih djelatnosti tvrtke s aspekta zaštite i sigurnosti; - uvođenje postupaka kojima se osigurava zaštita i sigurnost robe u slučaju godišnjih odmora ili drugih vrsta odsustva dodijeljenog osoblja.	SAQ - 5.1.3 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISO 9001:2001, odjeljak 5.5.1 ISPS Pravilnik

Postupci unutarnje kontrole	Neadekvatna kontrola unutar tvrtke podnositelja zahtjeva nad pitanjima zaštite i sigurnosti	- provedba postupaka unutarnje kontrole nad postupcima/pitanjima zaštite i sigurnosti; - postupci za bilježenje i provjeru incidenata vezanih uz sigurnost, uključujući ocjenjivanje rizika i procjenu prijetnji te, ako je potrebno, poduzimanje korektivnih radnji.	SAQ - 5.1.6 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3, A.4.2 ISPS Pravilnik
Postupci unutarnje kontrole	Neadekvatna kontrola unutar tvrtke podnositelja zahtjeva nad pitanjima zaštite i sigurnosti	- upis se može izvršiti u dokumentu koji sadrži, na primjer, datum, uočenu anomaliju, ime osobe koje je otkrila anomaliju, protumjeru, potpis odgovorne osobe; - napraviti evidenciju incidenata vezanih uz zaštitu i sigurnosti dostupnu djelatnicima tvrtke.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3, A.4.2 ISPS Pravilnik
Zahtjevi za zaštitu i sigurnost specifični za robu	Neovlašteno rukovanje robom	- uvođenje sustava praćenja robe; - posebni zahtjevi vezani za pakiranje ili skladištenje opasne robe.	ISPS Pravilnik

4.2. Ulazak i pristup poslovnim prostorima (Pododlomak 5.2, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Uobičajeni postupci za pristup ili ulazak vozila, osoba i roba	Neovlašten pristup ili ulazak vozila, osoba ili roba u poslovne prostore i/ili u blizini područja za ukrcaj i otpremu.	- broj vozila s pristupom poslovnim prostorima treba što više ograničiti; - iz tog razloga, parkirni prostor za osoblje treba biti izvan sigurnosnog područja; - osim toga, može se uvesti pravilo, ako je moguće, da kamioni čekaju prije i poslije ukrcaja u odvojenom prostoru izvan sigurnosnog područja. Samo upisani kamioni dobivaju pristup području za ukrcaj, na zahtjev, za vrijeme ukrcaja; - korištenje identifikacijskih obilježja je opravdano. Identifikacijska obilježja trebaju sadržavati fotografiju. Ako identifikacijska obilježja ne sadržavaju fotografiju, trebaju navoditi barem ime gospodarskog subjekta ili poslovnog prostora za koji su izdane (rizik zlouporabe u slučaju gubitka). Korištenje identifikacijskih obilježja treba nadzirati odgovorna osoba. Posjetitelji trebaju imati privremena identifikacijska obilježja i moraju cijelo vrijeme biti u pratnji službene osobe. Podaci o svim unosima, uključujući imena posjetitelja/vozača, vrijeme dolaska/polaska i službene osobe moraju biti upisana i pohranjena u odgovarajućem obliku (npr. dnevnik rada, IT sustav). Identifikacijska obilježja neće se koristiti dva puta zaredom, kako bi se izbjeglo prosljeđivanje obilježja drugoj osobi; - kontrola pristupa pomoću šifri: uobičajeni postupci za redovito mijenjanje šifri; - identifikacijska obilježja i šifre trebaju vrijediti samo tijekom radnog vremena djelatnika.	SAQ - 5.2 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISPS Pravilnik

Standardni operativni postupci u slučaju upada	Nema odgovarajuće aktivnosti ako je upad otkriven.	- provedba postupaka u slučaju upada ili neovlaštenog ulaska; - ispitivanje mogućnosti upada i bilježenje rezultata ispitivanja te, po potrebi, provedba korektivnih radnji; - korištenje izvješća o incidentima ili drugog odgovarajućeg oblika bilježenja incidenata i poduzetih aktivnosti; - provedba korektivnih mjera kao rezultat incidenata vezanih uz neovlašteni ulazak.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISPS Pravilnik

4.3. Fizička sigurnost (Pododlomak 5.3, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Vanjske granice poslovnih prostora	Neadekvatna zaštita poslovnih prostora protiv upada izvana.	- ako je potrebno, ograditi područje sigurnosnom ogradom i vršiti redovite kontrole cjelovitosti i oštećenja te provoditi planirano održavanje i popravljanje; - ako je potrebno, kontrolirana područja rezervirana samo za ovlašteno osoblje primjereno se označavaju i kontroliraju.	SAQ - 5.3 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISPS Pravilnik
Ulazi i prolazi	Postojanje ulaza ili prolaza koji nisu pod nadzorom.	- svi ulazi ili prolazi trebaju biti osigurani primjenom odgovarajućih mjera, npr. video nadzora i/ili sustava kontrole ulaza (svjetla, reflektori, itd.); - ako je prikladno, provoditi postupke za osiguravanje zaštite mjesta pristupa.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISPS Pravilnik
Uređaji za zaključavanje	Neadekvatni uređaji za zaključavanje vanjskih i unutarnjih vrata, prozora, ulaza i ograda.	- upute/postupci za korištenja ključeva raspoloživi su odgovarajućem osoblju; - samo ovlašteno osoblje ima pristup ključevima zaključanih zgrada, lokacija, soba, sigurnih područja, kartoteka, blagajna, vozila i strojeva; - obavljanje povremenih popisa brava i ključeva; - bilježenje pokušaja neovlaštenog pristupa i redovita provjera tih podataka.	SAQ - 5.3.4 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Osvjetljenje	Neadekvatno osvjetljenje vanjskih i unutarnjih vrata, prozora, ulaza, ograda i parkirnih područja	- odgovarajuće osvjetljenje unutarnjih i vanjskih prostora; - ako je potrebno, korištenje rezervnih generatora ili alternativnog napajanja električnom energijom kako bi se osigurala stalna rasvjeta tijekom bilo kojeg prekida lokalne opskrbe električnom energijom; - spremni planovi održavanja i popravka opreme.	SAQ - 5.3.3
Postupci za pristup ključevima	Nepostojanje odgovarajućih postupaka za pristup ključevima. Neovlašten pristup ključevima.	- treba uvesti postupak kontrole pristupa ključevima; - ključeve treba predati tek nakon upisa u evidenciju, a vratiti ih natrag treba odmah nakon korištenja. Vraćanje ključeva također se mora evidentirati.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Mjere unutarnje fizičke sigurnosti	Neodgovarajući pristup unutarnjim dijelovima poslovnih prostora.	- uvođenje postupka razlikovanja različitih kategorija djelatnika u poslovnim prostorima (npr. jakne, značke); - pristup treba kontrolirati i personalizirati u skladu s položajem djelatnika.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3, A.4.2 ISPS Pravilnik

Parkiranje privatnih vozila	Nepostojanje odgovarajućih postupaka za parkiranje privatnih vozila. Neadekvatna zaštita poslovnih prostora protiv vanjskog ometanja.	- broj vozila s pristupom poslovnim prostorima treba što više ograničiti; - posebno određena parkirališna područja za posjetitelje i osoblje moraju biti udaljena od svih područja za rukovanje teretom ili odlaganje tereta; - prepoznavanje rizika i prijetnji od neovlaštenog ulaska privatnih vozila u zaštićena područja; - utvrđena pravila/postupci za ulazak privatnih vozila u poslovni prostor podnositelja zahtjeva.	
Održavanje vanjskih dijelova i zgrada	Neadekvatna zaštita poslovnih prostora protiv upada izvana kao posljedica neodgovarajućeg održavanja.	- redovito održavanje vanjskih dijelova poslovnih prostora i zgrada svaki put kad se uoči anomalija.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

4.4. Prijevozne jedinice (Pododlomak 5.4, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Uobičajeni postupci za pristup prijevoznim jedinicama	Nepostojanje odgovarajućih postupaka za pristup prijevoznim jedinicama. Neovlašteni pristup prijevoznim jedinicama.	- prepoznavanje rizika i prijetnji od neovlaštenog pristupa područjima za otpremu, ukrcaj i odlaganje tereta; - provedba postupaka za upravljanje pristupom područjima za otpremu, ukrcaj i odlaganje tereta; - prijevozne jedinice smještene su na sigurnom području, ili su poduzete druge mjere kako bi se osigurala cjelovitost prijevoznih jedinica; - pristup području na kojem se nalaze prijevozne jedinice ograničen je na ovlaštene osobe; - podjela planiranja između odjela za prijevoz i pulta za prijam robe.	SAQ - 5.4.1 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISPS Pravilnik
Uobičajeni postupci za osiguravanje cjelovitosti prijevoznih jedinica	Neovlašteno rukovanje prijevoznim jedinicama.	- postupci za nadzor i provjeru cjelovitosti prijevoznih jedinica; - postupci za bilježenje, istraživanje i poduzimanje korektivnih radnji nakon otkrivanja neovlaštenog pristupa ili neovlaštenog rukovanja; - ako je potrebno, uvesti video nadzor.	SAQ -5.4.2 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISPS Pravilnik
Korištenje plombi	Neovlašteno rukovanje prijevoznim jedinicama.	- korištenje plombi za kontejnere koje su u skladu s normom ISO/PAS 17712, ili drugog odgovarajućeg sustava osiguravanja cjelovitosti tereta tijekom prijevoza; - plombe pohranjene na sigurnom mjestu; - vođenje registra plombi (uključujući korištene plombe); - redovito usklađivanje registra i stvarnog stanja plombi; - po potrebi dogovoriti provjeru plombi s poslovnim partnerima (cjelovitost i brojevi plombi) po dolasku.	SAQ - 5.4.3 ISO/PAS 17712

Postupci za nadzor strukture prijevoznih jedinica, uključujući vlasništvo nad prijevoznim jedinicama	Korištenje skrivenih mjesta u prijevoznim jedinicama u svrhu krijumčarenja. Nepotpuna kontrola prijevoznih jedinica.	- postupci ispitivanja cjelovitosti prijevoznih jedinica prije ukrcaja; - ako je potrebno, provedba kontrole u sedam koraka (prednja stijenka, lijeva strana, desna strana, dno, poklopac/pokrov, unutar/izvan vrata, vanjski dio/podvozje prije ukrcaja); - druge vrste inspekcije ovisno o vrsti prijevoznih jedinica.	SAQ - 5.4.4; SAQ - 5.4.5 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Održavanje prijevoznih jedinica	Neovlašteno rukovanje prijevoznim jedinicama.	- redoviti program redovnog održavanja; - ako održavanje provodi treća strana, nakon toga se obavljaju postupci provjere cjelovitosti prijevoznih jedinica.	SAQ - 5.4.5 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Standardni operativni postupci u slučaju upada i/ili neovlaštenog rukovanja prijevoznim jedinicama	Nema odgovarajuće aktivnosti ako je otkriven neovlašten pristup ili neovlašteno rukovanje.	- odgovarajući propisani postupci za mjere koje treba poduzeti kod otkrivanja neovlaštenog pristupa ili neovlaštenog rukovanja.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

4.5 Logistički procesi (Pododlomak 5.5, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Aktivna prijevozna sredstva koja ulaze u/napuštaju carinsko područje Zajednice	Nepostojanje kontrole prijevoza robe.	- korištenje tehnologije praćenja i traženja može ukazati na neuobičajena zaustavljanja ili kašnjenja koja mogu utjecati na sigurnost robe; - posebni postupci za odabir prijevoznika/otpremnika; - dogovoriti s poslovnim partnerima provjeru plombi (cjelovitost i brojevi plombi) kada roba stigne u njihove poslovne prostore.	SAQ - 5.5

4.6 Nefiskalni zahtjevi (Pododlomek 5.6, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Nefiskalni aspekti	Neprikladno korištenje robe koja spada u okvir zabrane i ograničenja ili mjera trgovinske politike.	- postupci za rukovanje robom s nefiskalnim aspektima; - treba uspostaviti odgovarajuće uobičajene postupke i procedure: -- razlikovati robu koja podliježe nefiskalnim zahtjevima od ostale robe; -- provjeriti jesu li provedene aktivnosti u skladu s trenutnim (nefiskalnim) zakonodavstvom; -- rukovanje robom koja podliježe ograničenjima/zabranama/embarzima i robom dvojne namjene; -- rad s licencama prema pojedinačnim zahtjevima. - obuka/edukacija osoblja koje rukuje robom s nefiskalnim aspektima.	SAQ - 5.6

4.7 Dolazna roba (Pododlomek 5.7, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Uobičajeni postupci za provjeru dolaznog prometa	Unos, razmjena ili gubitak primljene robe. Nekontrolirana dolazna roba koja može predstavljati rizik za sigurnost.	- vođenje rasporeda očekivanih dolazaka; - procedure za postupanje pri neočekivanim dolascima; - provedba provjera dosljednosti između dolazne robe i unosa u logističkim sustavima; - postupci za provjeru cjelovitosti prijevoznih sredstava.	SAQ - 5.7.1 ISO 9001:2001, odjeljak 6.2.2 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Uobičajeni postupci za provjeru sigurnosnih mjera koje su propisane drugima	Nepostojanje kontrole po primitku robe koja može predstavljati rizik za sigurnost. Unos, razmjena ili gubitak primljene robe.	- postupci za osiguravanje upoznatosti osoblja sa sigurnosnim zahtjevima; - provjera upravljanja/nadzora kako bi se osigurala usklađenost sa sigurnosnim zahtjevima.	SAQ - 5.7.2 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Nadzor primanja robe	Nepostojanje kontrole po primitku robe koja može predstavljati rizik za sigurnost. Unos, razmjena ili gubitak primljene robe.	- osoblje zaduženo za dočekivanje vozača po dolasku i nadzor iskrcaja robe; - primjena najave dolaska; - postupci kojima se osigurava prisutnost odgovarajućeg osoblja u svakom trenutku, ne ostavljajući robu bez nadzora - provedba provjera dosljednosti između dolazne robe i prijevoznih isprava.	SAQ - 5.7.3 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Plombe na dolaznoj robi	Nepostojanje kontrole po primitku robe koja može predstavljati rizik za sigurnost.	- postupci za provjeru cjelovitosti plombi i usklađenosti broja na plombi s brojem u dokumentima;	SAQ - 5.7.3 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

	Unos, razmjena ili gubitak primljene robe	- imenovanje ovlaštene osobe.	ISO/PAS 17712
Administrativni i fizički postupci za zaprimanje robe	Nepostojanje kontrole po primitku robe koja može predstavljati rizik za sigurnost. Unos, razmjena ili gubitak primljene robe	- usporedba robe s pratećim prijevoznim i carinskim dokumentima, listama izbora i narudžbenicama; - provjera potpunosti vaganjem, prebrojavanjem i evidencijom te provjera ujednačenosti oznaka robe; - ažuriranje evidencije zaliha što je prije moguće po dolasku; - stavljanje robe koja predstavlja anomaliju u posebno i sigurno područje te provedba postupka upravljanja tom robom.	SAQ - 5.7.4, 5.7.5, 5.7.6 ISO 9001:2000, odjeljak 7.4
Postupci unutarnje kontrole	Nema odgovarajuće aktivnosti ako su otkrivene nepodudarnosti i/ili nepravilnosti.	- postupci evidentiranja i provjere nepravilnosti, npr. djelomične pošiljke, razbijeni uređaji za zaštitu od neovlaštenog rukovanja, uključujući postupke ocjenjivanja i poduzimanja korektivnih radnji.	SAQ - 5.7.7

4.8 Skladištenje robe (Pododlomak 5.8, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Dodjeljivanje lokacije skladišta	Neadekvatna zaštita skladišnog prostora protiv upada izvana	- postupci za upravljanje pristupom skladišnom prostoru; - određeno je područje (ili više njih) za skladištenje robe sa sustavom video nadzora ili druge odgovarajuće kontrole.	SAQ - 5.8.1 & 5.8.2
Roba koja se odlaze na otvorenom	Rukovanje tom robom	- potreba korištenja odgovarajuće rasvjete i, ako je prikladno, video nadzora; - cjelovitost te robe mora biti provjerena i dokumentirana prije ukrcanja; - ako je moguće, prikazati odredište te robe na najsuvremeniji mogući način (npr. barkodovi umjesto običnog teksta za prikaz odredišta).	
Postupci unutarnje kontrole	Nepostojanje postupaka za osiguravanje zaštite i sigurnosti pohranjene robe. Nema odgovarajuće aktivnosti ako su otkrivene nepodudarnosti i/ili nepravilnosti.	- postupci za redovito popisivanje robe te bilježenje i istraživanje svih nepravilnosti/nepodudarnosti, uključujući postupke ocjenjivanja i poduzimanja korektivnih radnji.	SAQ - 5.8.3 ISO 9001:2001, odjeljak 2.2
Zasebno skladištenje različite robe	Neovlaštena zamjena robe i/ili neovlašteno rukovanje robom.	- lokacija robe je zabilježena u evidenciji zaliha - ako je potrebno, različita roba zasebno se skladišti, npr. roba Zajednica/roba koja nema status robe Zajednice, opasna roba, roba velike vrijednosti, prekomorska/domaća roba.	SAQ - 5.8.4 Certifikat TAPA-e (Udruženja za zaštitu dobara u prijevozu)
Dodatna mjere zaštite i sigurnosti za	Neovlašten pristup robi.	- ovlašteni pristup skladištu samo imenovanom osoblju; - posjetitelji i treće strane moraju imati privremena identifikacijska obilježja te u svakom trenutku biti u pratnji službene osobe;	SAQ - 5.8.5 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

pristup robi	- podaci o svim posjetima, uključujući imena posjetitelja/trećih strana, vrijeme dolaska/polaska i ime službene osobe moraju biti upisani i pohranjeni u odgovarajućem obliku (npr. dnevnik rada, IT sustav); - ako posjeduje skladišni prostor u poslovnim prostorima drugog subjekta, taj prostor mora biti osiguran redovitom komunikacijom između uključenih gospodarskih subjekata te posjetima i kontrolama na terenu od strane ovlaštenog gospodarskog subjekta.	ISPS Pravilnik

4.9 Proizvodnja robe (Pododjeljak 5.9, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Određivanje lokacije proizvodnje Dodatne mjere zaštite i sigurnosti za pristup robi	Nepostojanje postupaka za osiguravanje zaštite i sigurnosti industrijskih proizvoda. Neovlašten pristup robi.	- određena je lokacija za proizvodnju robe s odgovarajućim kontrolama pristupa; - ovlašteni pristup lokaciji proizvodnje samo imenovanom osoblju; - posjetitelji i treće strane moraju nositi jasno vidljive prsluke te cijelo vrijeme moraju biti u pratnji službene osobe; - postupci kojima se osigurava sigurnost i zaštita postupaka proizvodnje;	SAQ - 5.9.2 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Postupci unutarnje kontrole	Nepostojanje postupaka kojima se osiguravaju zaštita i sigurnost industrijskih proizvoda. Neovlašteno rukovanje robom.	- treba uspostaviti sigurnosne procese i postupke kojima se jamči cjelovitost postupka proizvodnje, npr. ovlašteni pristup samo imenovanom osoblju ili osobama s odgovarajućim ovlaštenjima, nadzor i praćenje postupka proizvodnje putem sustava i/ili osoblja.	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Pakiranje proizvoda	Nepotpuna kontrola pakiranja proizvoda. Unos, razmjena ili gubitak proizvedene robe.	- kad god je moguće, proizvodi moraju biti pakirani na način da se lako uoči neovlašteno rukovanje. Primjer može biti korištenje posebne trake s otisnutim nazivom marke proizvoda. U tom slučaju, traku je potrebno držati pod nadzorom. - drugo rješenje je korištenje trake koja se ne može ukloniti bez ostavljanja traga; - također se mogu koristiti tehnološka pomagala koja doprinose cjelovitosti pakiranja, npr. video nadzor ili provjera težine; - ako je moguće, prikazati odredište te robe na najsvremeniji način (npr. barkodovi umjesto običnog teksta za prikaz odredišta).	SAQ - 5.9.3
Kontrola kakvoće	Nepotpuna kontrola tijekom robe. Unos, razmjena ili gubitak proizvedene robe.	- obavljati nasumične provjere zaštite i sigurnosti proizvedene robe u svakoj fazi proizvodnje.	

4.10

Utovar robe (Pododlomek 5.10, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Uobičajeni postupci za provjeru izlaznog prometa	Nepostojanje kontrole isporuke robe koja može predstavljati rizik za sigurnost.	- kontrola ukrcajne robe (provjera dosljednosti/prebrojavanje/vaganje/usporedba prodajnog naloga s podacima odjela za logistiku). Provjera u logističkom sustavu - provedba postupaka kod preuzimanja prijevoznih sredstava; - stroga kontrola pristupa području za utovar.	SAQ - 5.10.1 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Uobičajeni postupci za provjeru sigurnosnih mjera koje su propisala druga tijela	Kršenje dogovorenih postupaka vezanih za sigurnost uz rizik isporuke opasne robe; isporuka robe koja nije evidentirana u logističkom sustavu i nad kojom nemate nikakvu kontrolu.	- postupci kojima se osigurava upoznatost osoblja sa zahtjevima klijenta u pogledu sigurnosti; - provjera upravljanja/nadzora kako bi se osigurala usklađenost sa sigurnosnim zahtjevima.	SAQ - 5.10.3 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Nadzor ukrcaja robe	Nedovoljan nadzor utovara robe koja može predstavljati rizik za sigurnost.	- provjera potpunosti vaganjem, prebrojavanjem i evidencijom te provjera ujednačenog označavanja robe; - postupci za najavu vozača prije dolaska; - osoblje zaduženo za dočekivanje vozača i nadzor iskrcaja robe; - vozačima nemaju pristup području za ukrcaj koje nije pod nadzorom; - postupci kojima se osigurava prisutnost odgovarajućeg osoblja u svakom trenutku, ne ostavljajući robu bez nadzora; - imenovanje odgovorne osobe za provjeru uobičajenih postupaka.	SAQ - 5.10.4 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Stavljanje plombi na izlaznu robe	Slanje robe koja nije zaštićena plombama može dovesti do unosa, razmjene ili gubitka robe koja se ne može lako otkriti.	- postupci za kontrolu, primjenu, provjeru i evidentiranje plombi; - imenovanje ovlaštene osobe; - korištenje plombi za kontejnere koje su u skladu s normom ISO/PAS 17712.	SAQ - 5.10.2 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3 ISO/PAS 11712:116 ISO PAS 17712
Administrativni i postupci pri ukrcaju robe	Isporuka robe koja nije zabilježena u logističkom sustavu i nad kojom nemate nikakvu kontrolu te koja stoga predstavlja rizik za sigurnost.	- usporedba robe s pratećim prijevoznim i carinskim ispravama, popisima ukrcaja/pakiranja i prodajnim nalogima; - ažuriranje evidencije zaliha što je prije moguće nakon polaska.	SAQ - 5.10.5 and 5.10.6
Postupci unutarnje kontrole	Nema odgovarajuće aktivnosti ako su otkrivene nepodudarnosti i/ili nepravilnosti.	- postupci bilježenja i istraživanja nepravilnosti npr. djelomične pošiljke, razbijeni uređaji za zaštitu od neovlaštenog rukovanja, povrat robe od strane kupca, postupci ocjenjivanja i poduzimanje korektivnih radnji.	SAQ - 5.10.7 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

4.11 Sigurnosni zahtjevi za poslovne partnere (Pododlomak 5.11, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Identifikacija poslovnih partnera	Nepostojanje mehanizma za jasnu identifikaciju poslovnih partnera.	- postoje postupci za identifikaciju redovitih poslovnih partnera i nepoznatih klijenata/kupaca; - postupci za odabir i vođenje poslovnih partnera ako prijevoz obavlja treća strana; - provedba postupka odabira podugovaratelja na temelju popisa stalnih i povremenih podugovaratelja; - podugovaratelji se mogu odabrati na temelju mjerila odabira ili čak na temelju posebnog odobrenja tvrtke (koje se može izdati na temelju upitnika za certifikaciju).	
Zahtjevi o sigurnosti propisani drugima	Kršenje dogovorenih postupaka vezanih za sigurnost uz rizik primitka ili isporuke opasne robe.	- sigurnosne provjere koje služe za odabir redovitih poslovnih partnera, npr. uz pomoć Interneta ili agencija za kreditni rejting; - sigurnosni zahtjevi (npr. sva roba mora biti označena, zaštićena plombama, zapakirana, obilježena na određeni način, podvrgnuta rendgenskim provjerama) navedeni su u ugovorima s redovitim poslovnim partnerima; - zahtjev da ugovori ne smiju biti dodatno podugovoreni s nepoznatim trećim stranama; - zaključci stručnjaka/vanjskih revizora, nevezani uz redovite poslovne partnere, o usklađenosti sa zahtjevima o sigurnosti; - dokaz da poslovni partneri posjeduju relevantne akreditacije/certifikate kojima dokazuju usklađenost s međunarodnim sigurnosnim normama; - postupci za provedbu dodatnih provjera sigurnosti transakcija s nepoznatim ili povremenim poslovnim partnerima; - izvješćivanje i istraga o svim incidentima vezanima uz sigurnost koji uključuju poslovne partnere te vođenje evidencije o poduzetim korektivnim radnjama.	SAQ - 5.11 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

4.12 Sigurnost osoblja (Pododlomak 5.12, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Politika zapošljavanja, uključujući privremeno osoblje	Infiltracija osoblja koje može predstavljati rizik za sigurnost.	- sigurnosne provjere budućih djelatnika, npr. povijest zapošljavanja i preporuke; - dodatne provjere novih ili postojećih djelatnika koji prelaze na sigurnosno osjetljive položaje npr. policijske provjere nebrisanih kazni zatvora; - obveza osoblja da obavijesti o drugom zaposlenju, policijskim opomenama/uvjetnoj slobodi, neriješenim sudskim postupcima ili osuđujućim presudama; - povremene sigurnosne provjere/ponavljanje istraga zaposlenog osoblja; - ukidanje računalnog pristupa, vraćanje propusnica, ključeva i/ili identifikacijskih oznaka u slučaju prestanka radnog odnosa; - provjere privremenog osoblja primjenjuju se po istom standardu kao i provjere stalnog osoblja;	SAQ - 5.12.2; SAQ - 5.12.4 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

		- ugovori s agencijama za zapošljavanje moraju detaljno navoditi razinu zahtijevanih sigurnosnih provjera; - postupci kojima se osigurava usklađenost agencija za zapošljavanje s tim standardima.	
Razina sigurnosti osoblja i svijest osoblja o sigurnosti	Nedovoljno poznavanje sigurnosnih procedura vezanih uz različite postupke (dolazak robe, ukrcaj, iskrcaj, itd.) s posljedicom prihvatanja/ukrcaja/iskrcaja opasne robe.	- upoznatost osoblja sa sigurnosnim mjerama/sustavima vezanima uz različite postupke (dolazak robe, ukrcaj, iskrcaj, itd.); - uspostava evidencije za bilježenje anomalija u zaštiti i sigurnosti te redoviti razgovori s osobljem na tu temu; - uvođenje postupaka temeljem kojih djelatnici uočavaju i izvještaju o sumnjivim incidentima; - brošure o pitanjima zaštite i sigurnosti mogu se izložiti na posebnim lokacijama i na oglasnim pločama; - prikaz pravila o zaštiti i sigurnosti na relevantnim lokacijama (ukrcaj/iskrcaj itd.). Znakovi moraju biti vidljivi iznutra (na lokaciji) i izvana (mjesto namijenjena vozačima, privremenim posjetiteljima, raznim partnerima).	ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3
Obuka iz zaštite i sigurnosti	Nepostojanje mehanizama za obuku djelatnika o sigurnosnim zahtjevima te stoga neadekvatna upoznatost sa sigurnosnim zahtjevima.	- osobe odgovorne za utvrđivanje potreba za obukom, obavljanje obuke i vođenje evidencije o obuci; - obučavanje djelatnika za prepoznavanje mogućih unutarnjih prijetnji za sigurnost, otkrivanje upada/neovlaštenog rukovanja i sprečavanje neovlaštenog pristupa osiguranim poslovnim prostorima, robi, vozilima, automatiziranim sustavima, plombama i dokumentaciji; - provedba testova s “opasnom” robom ili situacijama; - obuka iz zaštite i sigurnosti može biti dio obuke iz zaštite na radu koja obuhvaća cjelokupno osoblje.	SAQ - 5.12.3 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3

4.13 Vanjske službe (Pododlomak 5.13, SAQ)

Pokazatelj	Opis rizika	Moguća rješenja	Napomena
Vanjske službe koje se koriste za razna područja, tj. pakiranje proizvoda, sigurnost, itd.	Infiltracija osoblja koje može predstavljati rizik za sigurnost. Nepotpuna kontrola tijeka robe	- sigurnosni zahtjevi, npr. provjera identiteta djelatnika, kontrola ograničenog pristupa, navedeni su u ugovornim sporazumima; - praćenje usklađenosti s tim zahtjevima; - korištenje različitih identifikacijskih oznaka vanjskog osoblja; - ograničeni ili kontrolirani pristup informatičkim sustavima; - nadzor vanjskih službi, po potrebi; - uspostava sustava sigurnosti i/ili revizijskih postupaka kako bi se osigurala cjelovitost robe.	SAQ 5.13 ISO/PAS 28001:2006, odjeljak A.3.3